

Največji slovenski dnevnik
v Zvezankih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta 3.50
Za New York celo leto 7.00
Za inozemstvo celo leto.... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 164. — ŠTEV. 164.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 14, 1920. — SREDA, 14. JULIJA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

NOVA POLITIČNA STRANKA V ŠKRIPTIH

DELAJCI NISO NIKAKOR PRIPRAVLJENI ZA UPATI INTELEKTUALCEM. — SE NADALJNI KOMPROMISNI POSKUS. — RADIKALNO KRILO DELAVSKE KONVENCIJE JE HOTELO PREKNITI POGAJANJA.

Chicago, Ill., 13. julija. — Vprašanje, če bo prišlo do namernega spojenja različnih političnih minoritetnih skupin v novo fuzijsko stranko, je odvisno od poteka dveh konferenc teh neodvisnih skupin, ki se bosta vršili danes.

Medtem pa je National Labor Party po 50 ur trajajočih posvetovnih, ki niso dovedla do nikakih zadovoljivih rezultatov, sprejeti ultimatum, soglasno s katerim bo delavska zveza samostojno glasovala glede programa in kandidatov, če ne bo predloženo v najkrajšem času konferenčno poročilo odsekov, potom katerega naj bi se dovedlo do spojitev.

Posredovalci, ki so napravili odmor v razpravah, da sporoče svojim organizacijam težkoče, na katere so nalegli, so pričeli ob polnoči zopet s posvetovanji, da dovedejo do dogovora. Bili so pripravljeni na koncesije v najširšem obsegu, razen v slučaju, da bi trepi prinejši, za katere se odločno zavzemajo.

Radikalno krilo delavske konvencije je pretelo skozi več ur, da prekinilo vsa pogajanja s komitejem osemnajstidesetih. Konzervativni delegati so za enkrat preprečili razkol in prekinjenje pogajanj. Dudley Field Malone, prejšnji pristaniški komisar v New Yorku, je igral važno ulogo kot posredovalec.

Radikalni govorniki na delavske konvenciji so trdili, da nimajo intelektualeci ki vodijo komitej osemnajstidesetih, nikake resnične kontrole nad masami in da bodo vsi oni, ki so se izrekli za ta komitej, sledili tudi pozivu delavske stranke.

Predsednik John Walker Illinois Federation of Labor je rekel, da je poln nezaupanja do plutokratičnih človekoljubov, odvetnikov in profesionaleev, ki skušajo rešiti probleme delavskega razreda, ne da bi sami spadali v te razred.

Vprašanje, kakšno ime naj se izbere za novo stranko, je tvorilo veliko oviro z ozirom na sporazum, kajti izkazalo se je, da so pričasti različnih skupin najbolj različnih naziran in mnem glede demokratičnega vodstva železnice in drugih najbolj važnih industrij. Delavska stranka si želi obravnavanje železnic s pomočjo uradnikov, ki bi bili izvoljeni direktno iz delavskih vrst, dočim se zavzema končnejši osemnajstidesetih za bolj konservativne ideje. Ravno to vprašanje je ono, ki bo najbrž dovedlo do končnega razkola med raznimi skupinami.

USODA BUTLEGERJA.

TUDI ZA ŠTRAJKARJE SO "SKRBELI".

Cleveland, Ohio, 13. julija. — Frank Mihalek, ki stavlja na volgo Woodland Ave. in 71. ceste, se je moral danes zagovarjati pred sodiščem radi nedovoljenega prodajanja rajske kapljice. Zalobil so ga pri tem, ko je nekemu človeku na cesti prodal pod pajnta Raisin Jacka ali podomače rožneove za sveto treh poštenih ameriških dolarjev.

— Ali ste prodajali žganje? — je vprašal strogi zastopnik neizprosne postave.

— Da, gospod sodnik, — je odpovedal grešnik.

— Ali veste, da ni to po postavi dovoljeno?

— Da, gospod sodnik, — je odpovedal Mihalek, — a jaz sam ne morem piti te slabe robe.

Človekoljubni Samaritanec je bil obsojen na sto poštenih ameriških dolarjev globre ter mora poleg tega še plačati vse stroške obravnavne.

DENAENE POŠILJATVE V ISTRU, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjem razmeram primera tudi hitro po vsej Istri, na Gorilskem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljanje italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 3.70
100 lir	\$ 6.80
300 lir	\$20.40
500 lir	\$32.00
1000 lir	\$64.00

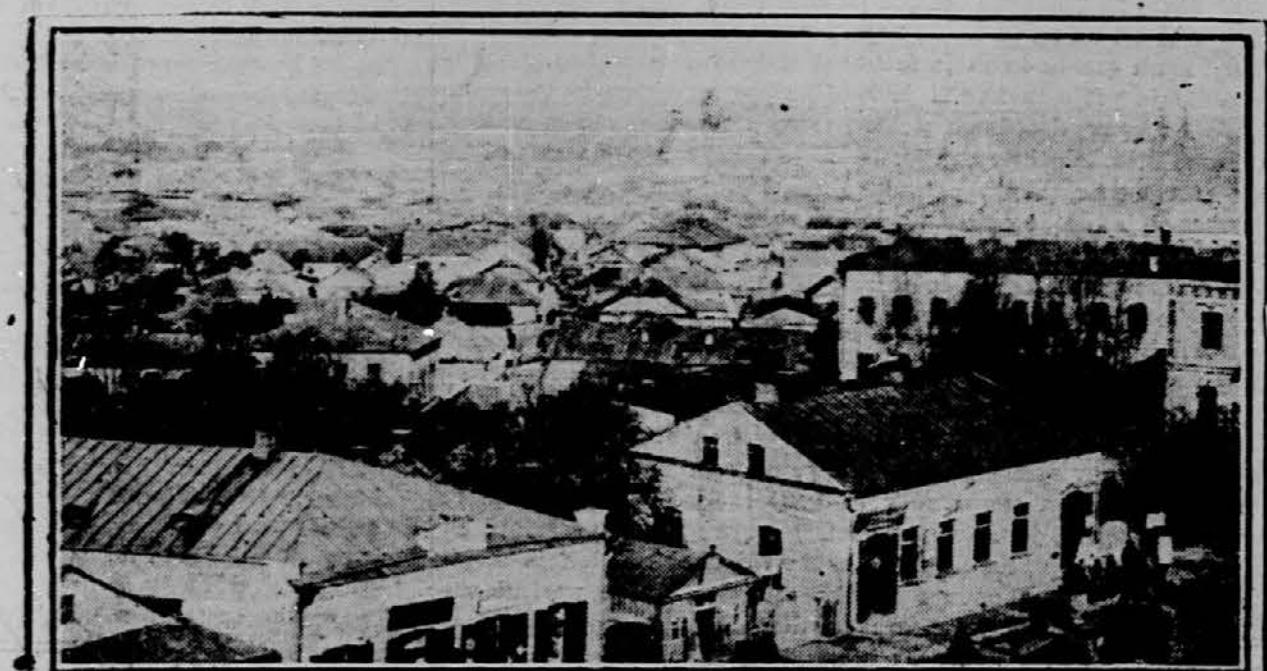
Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriskrbovano; iz tega razloga nam ni moč podati natančne cene vseh prej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosega v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York N. Y.
Vstanovljena leta 1888.

Tvrda Frank Sakser

Gornja slika nam kaže odhod Poljakov na fronto, spodnja pa mesto Rovno, katerega so zavzeli prodajajoči boljševiki.

NAJNOVEJŠE IZ VSEH POLITIČNIH TABOROV

Kampanja Hardinga. — General Wood za Hardinga. — Liga narodov glavno vprašanje.

Marion, Ohio, 13. julija. — Senator Harding se je posvetoval dne voditelji prejšnje progresivne stranke ter z zastopniki poljedelstva. Izjavu governorja Cox-a, da bo v slučaju svoje izvolitve imenoval resničnega poljedelca v svojem poljedelskem tajnikom, je označil kandidat kot priznanje napake, kajti će bi predsednik Wilson poklical na čelo poljedelskega departmanta resničnega poljedelca, bi danes dežela ne trpel vseljajevanja.

Senator Harding se bo posvetoval tudi različnimi delavskimi voditelji, predno bo sestavil odleke svojega sprejemnega govora, tikajče se delavski vprašanji.

Prejšnji člani progresivne stranke se bodo živalno vdeležili kampanje, kot je izjavil Raymond Robinson iz Chicaga, ki je imel daljši posvetovavajmo z republikanskim predsedniškim kandidatom.

Chicago, Ill., 13. julija. — General Leonard Wood je izjavil da podpira s celim svojim srcem kandidata republikanske stranke. Stranka bo lahko zmaga.

— je rekel, — če se bo obrnila na napredni neodvisni element prebivalstva. Vsled tega je treba slediti naprednemu programu ter se ga držati.

Columbus, Ohio, 13. julija. — Governor Cox je imel danes s stopnjo državnega kapitola nagon na tisoče možnih in žensk, ki se zbrali tam, da ga sprejmejo.

Governor je opozoril na uspehe, katere je dosegel tudi v svojih treh terminov kot governor države Ohio ter povdral, da je vedno zadosti zaupanj, katerega je stavil narod vanj.

Governor je rekel nadalje, da se bo rajše oziral proti solnčnemu vzhodu kot solnčnemu zapadu.

— Trdno sem prepričan, — je vzkljuknil, — da ima narod rajše še nadaljnji obstoje napredne vlad.

Podtajnik Roosevelt je nadalje objavil, da bo resigniral kot po-

možni mornariški tajnik, kakor

je bo vrnil mornariški tajnik Daniels iz Alaski. Govdraljal včela in mene.

POLJAKI SO IZGUBLI MINSK

Spošno prevladuje naziranje, da more nobena stvar ustaviti boljševske povodnje.

London, Anglija, 13. julija. —

Ruske boljševske čete so zavzeme Minsk, — kot se glasi v uradnem sporočilu, ki je doseglo danes semajnaj iz Moskve. V poročilu se enostavno ugotavlja, da so sovjetske

čete dne 11. julija zasedle mesto.

Minsk je glavno mesto ruske province istega imena ter leži ob neki stranski reki Berezine, nekako 260 milij od Varšave. V zadnjem času so ruske sovjetske čete prodirevale proti mestu s severa in juga in položaj mesta je bil videti ogrožen. Padec Minska pomenja očvidno, da je ogrožena Vilna, ki leži 110 milij severo-zapadno in da se je batil, da bo padlo tudi to mesto v roke boljševikov.

Lima, Peru, 12. julija. — Pozvezče so dosegli iz La Paz poročila, da je izbruhnila v Boliviji revolucija.

Vlada, kateri je načeloval Jose Guerra Guiterrez, je strmolagljena.

Predsednika kakor tudi več kabinetnih članov na varnem.

London, Anglija, 13. julija. —

Ruske boljševske čete so zavzeme

Minsk, — kot se glasi v uradnem sporočilu, ki je doseglo danes semajnaj iz Moskve. V poročilu se enostavno ugotavlja, da so sovjetske

čete dne 11. julija zasedle mesto.

Minsk je glavno mesto ruske

provincije istega imena ter leži ob neki stranski reki Berezine, nekako

260 milij od Varšave. V zadnjem

času so ruske sovjetske čete

prodirevale proti mestu s severa in

juga in položaj mesta je bil videti

ogrožen. Padec Minska pomenja

očvidno, da je ogrožena Vilna, ki

leži 110 milij severo-zapadno in

da se je batil, da bo padlo tudi to mesto v roke boljševikov.

Do revolucije je prišlo vsleditev,

da je bila vlada preveč naklonjena čilski politiki.

IZBRUH REVOLUCIJE V REPUBLKI BOLIVIJI

Revolucionarji so zapri predsednika Josa Guiterreza. — Precej kabinetnih članov na varnem.

Lima, Peru, 12. julija. — Pozvezče so dosegli iz La Paz poročila, da je izbruhnila v Boliviji revolucija.

Načeloval Jose Guerra Guiterrez, je strmolagljena.

Predsednika kakor tudi več kabinetnih članov so revolucionarji zapri.

Vso oblast je prevzel Bautista

Szavera. Tudi armada je na njegovi strani. Svojim kancerjem bo

najbrže imenoval Jose Carrasco,

bivšega bolivijskega poslanika v

Braziliji.

Do revolucije je prišlo vsleditev,

da je bila vlada preveč naklonjena čilski politiki.

WASHINGTONSKI PLUMBERJI SO JAKO ZAPOLJENI.

Washington, D. C., 11. julija. — Če se kakemu tukajnjemu gospodarju v hiši kaj pokvari, naprimer,

da mu poči pipa ali kaj drugega, mora dolgo časa letati in molečati, predno dobi plumberja. Skoraj vsi plumberji so namreč za

posljeni z izdelovanjem kotov za kuhanje žganja. Neki plumber je

rekel, da zaslubi nad dvesto dollarjev na teden.

DANILOVI V SLOVO.

Slovensko pevsko društvo "Sla-

vec" v New Yorku priredi v so-

boto ob osmih zvezcer pri Egipcu na

64 ulici, gospe Danilov, ki odhaja

v domovino, binket.

Kdor bi se hotel banketa udele-

žiti, naj naznani najkasneje do

petka zjutraj gospodu Jožefu

Reems, 82 Cortlandt Street, New

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" Izhaja vsak dan Izvzemljil nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	\$4.00	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	\$3.50	za pol leta	\$4.50
Za pol leta	\$2.00	Za incenzivno za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$2.00	za pol leta	\$4.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$6.00

Advertisement on agreement

Dopisni brez podpisa in omenitosti se ne prioblažejo. Denar naj se blagovoli posluži po Money Order. Pri spremembah kraja naravnih presmo, da se nam tudi prejšnje bivališča naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Črnagora -- najbolj nesrečna dežela v Evropi.

Črnagora je bila vedno uboga dežela, a pred vojno je imela vsaj toliko, da je lahko živila in vzgajala pleme, ki je skozi petsto let, do januarja 1916 branilo svojo prostost proti vsem napadalecem. Avstrijska okupacija je bila udarec, od katerega se bo dežela opomogla šele v stoletjih. Vse, kar je imelo le kolikor vrednosti, so Avstrije odnesli in sedaj se bori dežela za goli obstoj. Najti je danes ljudi, ki nimajo nobene obleke in ki si ne upajo iz sramu ob belem dnevu iz hiš. Pomeči se splažijo ven ter pobirajo liste neke greinke rastline, katero zamejajo celo koze, o katerih je znano, da požravite. V neki vasi, ki obstaja mogoče iz dvajsetih hiš, so pred kratkim našteli dvajset družin, ki so na tak način obdržali svoja telesa in duše skupaj.

Ceprav so stvari že sedaj slabe, bodo najbrž postale še slabše. Nekaj časa je upala dežela, da bo deležna gotove množine živil iz vojaških skladišč, katera so pustili Avstrije in Kotorju in drugih krajih ob dalmatinski obali. Ta skladišča pa so sedaj že davno izčrpana in izpraznjena. Srbija storiti vse, kar je v njeni moći, da pomaga, a ta pomoč je zelo nezadostna, kar bomo videli takoj.

V pretekli zimi in spomladji so se razmire zelo izboljšale vsled intervencije Amerike, ki je importirala velike množine živil, obleke in zdravil. Ta pomoč pa bo sedaj prenehala. Amerika se pripravlja, da se umakne in če ne bo pomoči od drugod, bo najmanj 80,000 ljudi iz skupnega prebivalstva 200,000 ljudi do novembra meseca stradalno.

Narod sam storiti kar je v njegovih močih, da prepreči bližajočo se nezgodbo. Obdelan je vsak tudi najmanjši košček rodovitne ženilje. Dežela pa ni bila le oropana svojih virov, temveč tudi svojega moštva. Ni namreč ostalo dosti možnih, da bi opravili potrebno delo.

V majhnem mestu Spuč, — pravi Mr. Ettinger, — sem izvedel, da se je od 673 mož, ki so odšli iz kraja v pričetku balkanskih vojn v boju, vrnilo le 72 in da so še med temi številnimi poahljenji. Prebivalstvo je večinoma sestavljeno iz vdom in sroč. Vsed si jajnega dela Amerikanec ter velikodušnega sodelovanja srbske vlasti pa je danes skorost prednost biti v Črnigori sirota. Če vidite kje kakuge rdečičnega otroka, ste lahko v vsakem slučaju prepričani, da je gojenec ene izmed številnih sirotišnic, ki so bile ustanovljene. Mali raztrgani in bledolični otroci pa so oni, ki so tako nesrečni, da imajo še živega očeta.

Dežela je bila obdelana, a to leto ne bo v Črnigori nikakih predelkov. Na nekem kraju, ki se imenuje Carev Laz, slavnem v črnogorski zgodovini, ker so tam v pričetku osemnajstega stoletja Črnogorci pomorili 40,000 Turkov, — sem naletel na oddelek kmetov, ki so se na skrivnosti način pečali z bičanjem obronka z vejami, ki so bile sveže odtrgane z dreves. Ustavl sem se, da jih vprašam, kaj za vraga počno, a vprašanje je bilo nepotrebno. Kamorkoli je namreč moglo seči oko, je bil celi obronek poln plazečih se črnih žuželk.

Bil je to pogubnočasni 'Skakalac' ali neke vrste kobilice, ki se je pojavila v Črnigori tekom vojne, ko ni bilo nicesar mogoče storiti, da se ustavi unicevalno delo teh žuželk. V preteklem poletju so te kobilice uničile planjave krog Podgorice. Tekom tekočega leta pa bodo kobilice najbrž opustošile celo deželo. V času, ko pišem to, le zoje še iz jaje, in krepitej jih skušajo uničiti še predno bi kobilice zrasle toliko, da bi mogle leteti. Ker pa manjka možnih, bodo ostali vsi jih napori najbrž zmanjan.

Tak je splošni položaj v Črnigori. Skoro nič ni živel v deželi in malo je vjetnosti, da bi kaj zraslo. Najhujše pa je, da je importiranje živil praktično popolnoma ustavljen. Črnagora trpi danes vsled kombinacije okoliščin, katere se povsem pravilno lahko opiše kot blokado.

V sedanjem času je mala, ozkotirna železnica, ki teče od Broda ob Savi do Zelenika, edino sredstvo, s pomočjo katerega je mogoče prehranljati ne le celo Črnogorico, temveč tudi celo dalmatinško obal, v kolikor se slednja nahaja v jugoslovanskih rokah. Po tej železnici je treba spravljati vsa živila, ves premog v okraje, kjer je treba teh stvari. Zmešnjava na tej železnici pa je taka, da je treba včasih stvari, predno pride vago blaga iz Broda v Zeleniku. Razvitega pa je treba nadaljnih petih dni, da se spravi blago do Cetinj. Pred vojno so bile stvari povsem drugečne. Dalmacijo in Črnogoro se je zakladalo z živil in drugim potrebsčinami večinoma z morske strani. Narod ob obrežju je imel malo, a uspešno trgovsko mornarico, s pomočjo katere je živila Dalmacija v izobilju, dočim je dočivala Črnagora vsega, kar je potrebovala. Ob času sklenitve premirja pa sta Italija in Francija zaplenili vse te male ladje. Ne rečem preveč, če trdim, da je treba to mornarico vrniti njih pravim lastnikom.

Če bi mogla Anglija pregovoriti svoje zavezničke, da oproste te ladje, bi veliko storila za rešenje položaja. Razvitega pa bi si pridobila večno hvaljevost jugoslovanskega naroda, za katerega je pomenjalo zaplenjenje teh ladij veliko nesrečo. Če hoče pomagati še na kak drugačen način, naj bi storila to po mojem mnenju bolj direktno in sicer v obliki motornega transporta. Na tisoče in tisoče j. v angleških skladiščih motornih vozov, katere bi se dalo na izvrstni način uporabiti pri prevažanju živil in drugih potrebsčin v Črnogoro. Ti motorni vozovi bodo drugače segnili ter postali neporabni, dočim bo lahko na drugi strani vršil koristno delo. Priponogli bi k zopetnemu ustanovljenju blagostanja dežele, ki zaslubi v polni medisimpatije vseh, ki ljubijo prostost ter nočajo, da bi vojna vira uničila enega prvih prvočlovekovk krščanstva proti mohamedanstvu, — črnogorski narod.

Iz San Francisca poročajo, da je mogoče dobiti za dva dolarja že preeč pošteno večerjo. To nas nič ne briga, kajti mi se zanimamo veliko bolj za to, kaj je mogoče dobiti za 35 centov.

Zborovanje delničarjev

1st Am. Jugo-Slav. Exp. & Imp. Co. s sedežem v Chicagi, Ill.

G. R. Trošč je sklical sejo delničarjev pretečeno soboto večer, 10. t. m. v Beethoven Hall ob 8.30 zvečer. Namen se je bil, razložiti delničarjem uspeh in rezultat konvenicije, ki se je vršila v Chicagi in pa poročati o stanju korporacije. Navzočih je bilo približno 40 delničarjev, med temi tri četrte ženske.

Sejo je otvoril g. R. Trošč, in ker ni hotel nihče prevzeti mesta zapisnikarja, se je priporočilo, naj vsek sam zase notira brez zapisnika.

Pričakoval sem mirno, kratko, stvarno poročilo, mesto tega pa je g. Trošč na dolgo in široko poročal o konveniciji in o stanju korporacije; kričal je, se zvjal, se potil, poskakoval, včasih tudi mirno govoril, tako da so delničarji že gledali, kaj naj vsa ta komedija pomeni? Pozneje mu je eden rekel, da za kar je on porabil eno uro, bi lahko povedal v šetru ure, počemu toliko govorenja?

Začelo se je nekako takole: Ni res kakor vpijejo, da gre za pol milijona dolarjev, ampak gre samo za nekaj nad \$100,000, ker samo za toliko je bilo podpisanih delnje cizirama prodanih. Nadalje je res, da se je poneverilo \$39,000, toda za to sveto so podpisali zadolžnice gospodje, kakor Biankini itd. ki so vredni nad \$75,000 (ker se onega, ki je poneveril delcar baje ne sme zasledovati, ker je dotični prijatelj Pašića, in ta bi korporaciji vsled tega lahko škodoval). Poleg teh zadolžnic, pa smo mi direktorji vplačali na mestu \$23,000 cash, kot dokaz, da imamo zaupanje v to korporacijo. Jaz sam sem polozil \$2,000 cash na mizo, ko sem došpel na konvenicijo.

(V cerkveni dvorani pa je govoril nekaj tednov nazaj, da je poplačal vse dolgove, semo da je zamogel stopiti čisti rok pred narod, da mu je preostal samo nikel, s katerim se je peljal domov; od sedaj kar na enkrat cash \$2,000?)

Povedal nam je, da je videl, ko je prišel na konvenicijo, da so se vedeli k koritu ljudje, ki bi radi same molzli in njegov namen je bil, jih spraviti ven iz korporacije; pripoznal je tudi, da bi bil lahko dobil delnar nazaj za vplačane delnice po Slovencih, da pa tega ni hotel storiti, ker bi bil on na ta način nepriznani in njemu je šlo tudi za vsakdanji krah (ta krah je žrtvovan slovenske tisočake). Njegov edini poklic je petje in ker si je še glas, pokvaril zadnje tedne na konveniciji, njegov dosedanji poklic toraj ne pride več v poštev. Primoran je bil gledati za službo. Delal je toraj na to, da se je korporacija reorganizirala in vpostavila ljudi, ki delajo le za blagorodno. Dokazal je, da je on, edino le on, rešil korporacijo pred gotovim polomom, naprosil navzoče, da se mu izreče zaupnico; med tem je bil že toliko podvijal, da se je sam opravil, naj se mu oprosti, da se je nekoliko preveč razburil (po čemu le?), da bo od sedaj naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko je g. Trošč nastavljal limanice v cerkveni dvorani našim rojaki nekaj tednov nazaj, je dejal, da je pripravljen povrniti delnar vsakemu, ki bi izgubil zaupanje v to korporacijo. Ker je bil na to opozorjen že vnaprej, je takoj začetkom govorja začel napeljevati, da se delnarja na noben način ne more zahtevati nazaj. Sploh je stopil takoj začetkom svojega govorja v tako ofenzivo, da je pariral vse udarec vnaprej, ki jih je pričakoval od delničarjev.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je bila, predo je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta tisoč dolarjev jih dan jaz tudi \$100, dasravno nisem slišal o tej korporaciji do danes še nicesar. G. Trošč je edgovoril, da mi ni nikdar pokazal listine z imenom g. Kučića, da častno besedo, na kar sem dal tudi jaz častno besedo, da sem videl naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko je g. Trošč nastavljal limanice v cerkveni dvorani našim rojaki nekaj tednov nazaj, je dejal, da je pripravljen povrniti delnar vsakemu, ki bi izgubil zaupanje v to korporacijo. Ker je bil na to opozorjen že vnaprej, je takoj začetkom govorja začel napeljevati, da se delnarja na noben način ne more zahtevati nazaj. Sploh je stopil takoj začetkom svojega govorja v tako ofenzivo, da je pariral vse udarec vnaprej, ki jih je pričakoval od delničarjev.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta tisoč dolarjev jih dan jaz tudi \$100, dasravno nisem slišal o tej korporaciji do danes še nicesar. G. Trošč je edgovoril, da mi ni nikdar pokazal listine z imenom g. Kučića, da častno besedo, na kar sem dal tudi jaz častno besedo, da sem videl naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta tisoč dolarjev jih dan jaz tudi \$100, dasravno nisem slišal o tej korporaciji do danes še nicesar. G. Trošč je edgovoril, da mi ni nikdar pokazal listine z imenom g. Kučića, da častno besedo, na kar sem dal tudi jaz častno besedo, da sem videl naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta tisoč dolarjev jih dan jaz tudi \$100, dasravno nisem slišal o tej korporaciji do danes še nicesar. G. Trošč je edgovoril, da mi ni nikdar pokazal listine z imenom g. Kučića, da častno besedo, na kar sem dal tudi jaz častno besedo, da sem videl naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta tisoč dolarjev jih dan jaz tudi \$100, dasravno nisem slišal o tej korporaciji do danes še nicesar. G. Trošč je edgovoril, da mi ni nikdar pokazal listine z imenom g. Kučića, da častno besedo, na kar sem dal tudi jaz častno besedo, da sem videl naprej govoril čisto mimo. Rekel je, kdo je zato, da se mu da zaupnico, naj vzdigne roko, in v moje začudenje so jo vzdignili prav vsi. Ko je vprašal, kdo je zoper, sem bil jaz sam.

Ko sem se jaz priglasil, da mu nikakor ne morem izreči zaupnico, mi je dal besedo. Opozoril sem ga, da je šel krog svojih rojakov od hiše do hiše prodajat delnice, njegova sveta dolžnost se prepicati, kako korporacija sploh stoji? Vprasil sem ga tudi, ako pripozna, da je meni pokazal imena delničarjev, ki so že vplačali delnar, med katerimi sem zagledal tudi ime g. Spiro Kučića za \$1000 in ker poznam tega gospoda kot izkušenega trgovca, sem si mislil, ako da ta t

Da Bog da hajrli!

Po Simi Sokoloviču Sarajliji.

(Nadaljevanje).

Osmán mu odgovoril: "Znam, svetí sultán, da me moreš pogubiti, ali storci kar hočeš iz mene, skini mi glavo z ramen, jaz ti vendar ne bom povedal!"

Vladar zapove, naj primejo Osmana in ga pazno čuvajo, potem skliče svoje lale in vezirje ter jim objavi, kako uporno se je Osman branil povedati svoje detinske sanje. Nato jih vpraša, kaj se ima s tem svojeglavnim človekom zgoditi.

Nekatere dostojanstveniki so zahtevali, da se ima Osmana zaradi nepokornosti in razžaljenja njegovega veličanstva pogubiti.

Nato vstane Sadrazam in prosi vladarja, naj se usmili Osmana in mu pokloni življenje, ker ni toliko hudeben, kolikor je najbrže lud. Za upornost pa ga naj vrže v jebo in v njej dotlej drži, dokler se ne spokori ter oddeli povestati svoj sen.

Vladar sprejme Sadrazamov nasvet in obsodi Osmana v jebo, v kateri je stokal nekoliko let.

V Stambulu se pa raznese glas, da ima neki kralj vrlo lepo héer na vidajo, katero so mnogi carji in kralji prosili za svoje sinove; ali kralj je ni enemu ni dal, nego je stavil pogoj, da mora osni, kdo bo dobiti njegovo héer za ženo, pravilo in jasno odgovoril na njevoga tri vprašanja. Ali kdor se usodi priti ter na vprašanja odgovarjati, ta mora, ako kralja ne nadmodri ter ne zna jasno in pravno odgovoriti, glavo izgubiti.

Nato so pošljali mnogi carji in kralji svoje najmodrejše in najučnejsje modrijane, da kralju odgovarjajo ter jim njegovo héer pridobè in dovedo. Ali od vseh onih, ki so pošljali, kjer je ostalo, kjer je podal Osman na pot.

Ko je Osman prispel do kraljevega dvora, ni hotel v dvor vjati, ter se prikazati kralju, ampak je prod dvorum na livadi razpel svoj šotor, spredaj je privezel osla in samega sebe pod šotor nastrel.

Kralj se zelo začudi, ko skozi okno ugleda čudnega prišleca, ki si je usodil, razpeti svoj šotor pred samim kraljevim dvorum. Tako je odpošil svojega sluga, da vpraša tuje, kdo je in kaj hoče.

Sluga teče brzo do Osmanovega šotorja, izvrši kraljev način ter zve, kdo je Osman in čemu je dozel. Sluga sporoči kralju, kar je zvedel.

Kralj ukaže vesel privesti tujca v dvore, ali Osman se brani in reče, da v dvor ne stopi, nego naj mu kralj, kar ga ima vprašati, na planem pove. Preje pa naj mu dà pripraviti dobro kosoilo in večerjo, oslu pa sena in ovsa. Tudi te besede sporoče brze sluge kralju.

Kralj sicer ta upornost Osmana ni bila po godu, a ker je bil silno želen skusiti se s tem čudakom, veli slugam, da pripravi izvrstno kosoilo in večerjo Osmanu in pokladojo oslu sena in ovsa. On sam pa sestavi svoja tri vprašanja, izide na livado ter jih predloži Osmanu.

Na vladarjev poziv se vzdigne ves Stambul; po ulicah vrvi in gre množica v saraje, pa se zopet vrača, kajti niti eden se ni našel, ki bi sultantu obečal, da odide h kralju in dovede héer.

Naposled se sultan strašno razjezi in reče: "Kako je to, da v mojem Stambulu ni ne enega modrijana, ki bi mogel nadmodriti kraljev ter si zasluziti njegovo héer? Toliko in toliko najmodrejših ljudi je odšlo in poginilo."

Sedaj pokliče sultan svoje lale in vezirje ter druge učene ljudi in jih vpraša, "Jeli med njimi, kdor bi se usodil poskušati se s kraljem. Vsi se molčali. Nato naredi, da imajo vsi ljudje iz celega Stambula v eden dan skozi vladarski saraje iti, da jih vladar vidi in vpraša, jeli še kak sposoben človek, ki se more v sebe povzdati, na kraljeva vprašanja odgovoriti ter si pridobi héer.

Na vladarjev poziv se vzdigne ves Stambul; po ulicah vrvi in gre množica v saraje, pa se zopet vrača, kajti niti eden se ni našel, ki bi sultantu obečal, da odide h kralju in dovede héer.

Razume se, da so ta dan ljudje mnogo govorili in razpravljali o sultanovi naredbi. Tako se so tudi stražarji, ktori so čivali ješo, v kateri je zdihoval Osman, razgovarjali o tem predmetu. Osman vpraša stražarje ter jih prosi, naj mu celo stvar povede. Oni mu razlože vzrok sultanske nevolje, a ko to Osman čuje, vzkljike:

"Oh, da vladar ve za mene, jaz bi mogel kralja nadmodriti in njegovo héer pridobiti!" Stražarji so se mu smejali in rogalji, da hoče on modrejši biti od vseh učenjakov in veljakov. Vendar so še njevoge besede od ust do ust, kajti stražarji so pripovedovali drug drugemu, kako je v ječi nekak besed, kajti tudi, da bi on mogel poskusiti se s kraljem.

Naposled se prišle Osmanove besede tudi do sultanovih učes. Ta se jeko vzdržuje, da se je nazadnje ipak še kak človek našel, ki se usoja stopiti pred kraljam in zasluziti si krasno njegovo héerko. Tako dà Osmana iz ječi dovesti predse ter ga vpraša, jeli v resnicu izstil one besede in ali se ozbiljno v sebe povzda, da srečno izvrši svoj način ter ga oponuni, da mora izgubiti glavo, če kralja ne nadmodri.

Nato mu Osman odgovoril: "Ne brigaj se ti, sultan, za mene, ni za mojo glavo, jaz ti jo zopet živjo donesem ter dovedem kraljevo héerko, ako Bož dà."

Tedaj mu sultan obeča: "Osmane, aki ti kraljevo héer dobis in dovedeš, dám ti tudi jaz svojo héerko za ženo!"

To si je Osman dobro zapomnil.

Usoda Evrope.

Svetovna vojna je vsled svojih usodepolnih gospodarskih in socijalnih učinkov vrgla na tehnico Evrope in s tem vsega kulturnega človeštva. Dosej je Evropa prevladovala politično, ekonomsko in kulturno vse druge dele sveta, čeprav tvori le petnajstino vsega obljudevne zemeljskega površja. Približno četrtnina vsega človeštva odpada na Evropo. Evropa je bila vir vseh duševnih, socijalnih in gospodarskih impulsov, ki so prepregli ves svet. Bila je sreča in glava sveta, svetische znanosti, umetnosti, tehnike in dela, ogromna delavnica, kjer so se stekale sirovine kakor tudi kulturni elementi narodov vsega sveta, da se jih je predalalo in obdelalo in se je tako vstvarilo ono mogočno bogastvo, s katerim se je dičil v sijaju ves svet. Ekonomika in kulturna premoč Evrope je vstvarila tudi njen politično premoč nad svetom. Težišče svetovne politike preide pologoma iz sredozemskega in atlantskega oceanja na Tih ocean. In če se Evropi pravočasno ne posreči, da se zopet dvigne jocaka slična usoda, kakršna se je zadevala svoj čas Španijo, ko se je središče svetovne trgovine preneslo v druge pokrajine. S tem pa bila tudi vsa moderna kultura resno ogrožena.

Najboljši vzrok oslabelosti Evrope je njena politična in gospodarska nepravljivost. Na teritoriju Združenih držav, ki je skoraj tako velik kakor Evropa, je 48 držav, ki tvorijo tesno spojeno gospodarsko in politično enoto. Evropa pa je raztrgana v 38 držav, ki so med seboj v hudem rivalitatem boju, ki so druga od druge popolnoma odlejene in slab druge drugo v neprestanih načrtih in neoboroženih bojih. Se ima Evropa, toliko bogatih zalog produktivnih pomemb, da se utegne povzeti iz stanja svojega poniranja, če bo njen gospodarstvo organizirano po načrtu. Toda idejni organiziranega skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Človeštvo! Koliko viharjan, izgub in ladjetomov moras utrpeti, ker si postal množični gospodarji v gredo twoje težne in smeri narazen!", je s tem jasno podal tudi sliko sedanjih razumljenosti ne more več dvigniti. Proces obuhožavanja Evrope se hitro razvija. Industrialna in poljedelska proizvodnja skupnega gospodarstva, ki se more udejstviti le na podlagi evropske solidarnosti, nasprotuje še vedno obstoječe breznačrtno kapitalistično gospodarstvo, ki si stavila za glavno in prvo svoje načelo konkurenco vseh proti vsem na vseh gospodarskih poljih in med vsemi evropskimi narodi. In če je Dante žalosten potozi: "Č

ANŽE PITOV

ALI
ZAVZETJE BASTILE.

spomil Aleksander Duman, M.

100

(Nadaljevanje.)

Lord Chatam, oče sedanjega Pitta, ta umirajoči, ta okostnjak, ki je stal z eno nogo že v grobu, pa se je dal od svojega sina Willama in svojega zeta povesti na svoj sedež v parlament. Z napol odprtimi očmi in bled kot smrt je sedel tam ter poslušal govor lorda Richmonda, povzročitelja predloga in ko je slednji končal, je vstal Chatam, da odgovori.

Ta umirajoči človek je imel toliko moči, da je govoril tri ure.

Resnica je, da je govoril proti Franciji in da je vlival v sreva svojih rojakov strupeno sovrašto do vsega, kar je francoskega. Prepoval je proglašiti Ameriko za neodvisno ter zahteval vojno. Reke lje, da je dolžnost vsakega Angleža preje poginiti kot pri trepti, da bi se kaka kolonija odcepila od materinske dežele.

Ko je končal svoj govor, je padel kot od strele zadet na tla.

Nobenega opravka ni imel več na svetu. Odnesli so ga in par dni pozneje je umrl.

— Ha, — sta vzkliknila Billot in Pitov istočasno, — kakšen moč je bil ta lord Chatam.

— To je bil celi mladega moža, s katerim imamo sedaj opravka, — je rekel Gilbert. — Njegov sin je mož, ki vlada Angliji in ki je prisegi Ludoviku XVI. smrtno sovrašto. To je človek, ki ne bo prosto dihal, dokler bo v Franciji najti še eno nabasano puško. Ali pričenjata razumeti?

— Jaz razumem, da sovraži Francijo, a ne uvidim....

— Torej prečitajte te štiri besede.

Pri tem je podal Gilbert Pitovu papir.

— Angleško, — je odvrnil slednji.

— Do not mind the money (ne ozirajte se na denar) — je rekel Gilbert. — In poznaje:

— Ne varčujte z denarjem in dajajte mi nikakega računa.

— Potem oborožujejo, — je rekel Billot.

— Ne, podkujujejo.

— In na koga je naslovljeno to pismo?

— Na vsakega in nikogar. Ta denar, katerega izdajejo, pride v roke kmetov, delavev in konečno ljudi, ki nam bodo povzvarili re-volucijo.

Billot je sklonil glavo. Ta beseda je marsikaj pojasnila.

Ali bi ubili de Launay-a z udarcem na glavo?

Ali bi ustrelili de Flesselles-a?

Ali bi obesili Foulona?

Ali bi položili krvavče sreco Berthier-ja na mizo volilcev?

— Sramota! — je vzkliknil Billot. — Če je bil ta človek še tako kriv, jaz bi se dal raztrgati na koščke, da ga rešim. Da je to res, kaže rane, katere sem dobil pri njegovi obrambi.

— Vidite, Billot, najti je dosti ljudi, ki bi jih podpirali. Kakorhto je slo storjeno, ga ni mogoče več popraviti.

— Priznavam, — je rekel Billot, — da je bil Pitt ali njegov de-nar skriv pri smrti de Layunay-ai ne Flesselles-a, vendar pa ne vem, kakšen dobiček bi imel od tega.

Gilbert se je nasmehnih.

— Kakšen dobiček bo imel od tega, vprašate? — Jaz vam hčem povedati. Vi ljubite revolucije, kaj ne? Vi, ki ste brodili v krv, da zavzame Bastilo?

— Jaz sem jo ljubil.

— Dobro, sedaj je ljubite manj. Sedaj si želite nazaj v Villers-Cotterets, sedaj hrepente po miru svojih planjav ter senči velikih gozdov.

— Da, prav imate, — je rekel Billot.

— Dobro, oče Billot, vi najemnik, posestnik, sin Ile-de-France in vsled tega star Francoz, vi predstavljate tretji stan ter ste eden onih, katere imenujemo večino. Vi ste se naveličali stvari.

— To priznam.

Kmalu se bo večina naveličala prav tako kot vi. Nekega dne bo ste nudili svoje roke nasproti vojakom gospoda iz Brunšvika ali enim gospoda Pitta, ki bodo prišli v imenu teh dveh oprostiteljev Francije.

— Nikdar!

— Le počakajte.

— Flesselles, Berthier in Foulon so bili lopovi, — je rekel Pitov.

— To so bili tudi drugi.

— Meni se zdi, da so Lafayette, Bailly, Necker in drugi pošteni ljudje, — je rekel Billot.

— Če se ti pošteni ljudje umaknejo, kdo bo potem dela? — je rekel Gilbert. — Nikdo drugi kot ti hlapci in pomagači Pitta.

— Odgovorite nekaj na to, oče Billot, — je rekel Pitov.

— Se bodo pač oborožili ter jih postrelili kot pse, — je rekel Billot.

— Kdo se bo oborožil?

— Vsakdo.

— Billot, ali se hoče spomniti stvari, o kateri govorimo sedaj?

— Kaj ne, o politiki?

— Da, v politiki ni nobenega absolutnega zločina in vsakdo je lopov ali pa pošteni mož kot se ga pač sodi. Zapomnite si Billot, da bo šlo naprej tudi brez nas.

— To je strašno, — je rekel Billot. Kam pa bo šlo?

— Tega nihče ne ve, — je odvrnil Gilbert. — Tudi jaz ne vem.

— Vi ste učenjak; gospod Gilbert in še toliko manj morem vedeti jaz, ki sem nepoučen. Midva s Pitovom se bova zopet vrnila v Piselleux. Prijela bova zopet za resnični plug iz železa in lesa, ki preobraže zemljo. Sejala bova žito mesto da bi prelivala kri ter živel kot gospoda.

— Trenatek potrpljenja, Billot, — je rekel Gilbert. — Ostanite pri meni in bodo moja opora v teh težkih dneh.

— Zakaj, ko ne moremo preprečiti za?

— Billot, ne ponavljajte teh besed, kajti ceniti bi vas moral manj v takem slučaju. Ali niste dobili udarec in rane, ko ste branili Foulona in Barthierja?

— Da, in vse to zmanj.

— Če bi imel dvajset, sli si dvesto takih kot ste vi, bi stvar drugega izpadla. Raditega vas prosim, da ostanete tukaj ter me podpirate v mojem delu. Bodite moj agent, moja opora ali moja palica, kadar bom hotel udariti.

— Palica slepea, — je rekel Billot enostavno.

— Da, — je odvrnil Gilbert z istim glasom.

— Dobro torej, još spremjem, — je rekel Billot. — Hočem biti to, kar zatevate od mene.

— Jaz vem, da zapuščate vse, — premoženje, ženo, otroka in srečo. Pa boste brez skrb. To ne bo dolgo trajalo.

— In jaz? — je rekel Pitov, — kaj pa bom storil jaz?

— Ti, — je odvrnil Gilbert, — se boš vrnil v Piselleux, da poto-

laži družino Billot ter ji pojasniš sveto nalogu, katero je oče Billot prevzel.

— Na mestu, — je vzkliknil Pitov, ki se je tresel od veselja vspričo misli, da se bo vrnil k Katarini.

— Billot, — je rekel Gilbert, — dajte mu svoja navodila.

— Čuj, — je rekel Billot.

— Katarino imenujem za poveljnico cele hiše. Ali me razumeš?

— In gospa Billot? — je vprašal Pitov, nekoliko presenečen vspričo tega zapostavljanja metere za hčer.

— Pitov, — je rekel Gilbert, ki je uganil misli Billota, — spomni se onega arabskega pregovora, ki pravi: — Čuti se pravi ubogati.

Pitov je zardel, kajti čutil je, da ni bilo njegovo vprašanje na mestu.

— Katarina je dub družine, — je rekel Billot.

Gilbert je prikinjal.

— Ali je to vse? — je vprašal dečko.

— Za mene že, — je odvrnil Billot.

— Ne pa za mene, — je rekel Gilbert. — Pitov, ti boš šel z mojim sinom v kolegij Louis le Grand. To pismo boš izročil abeju Bernardier. On ga bo izročil Sebastijanu in ti ga boš privadel k meni. Ko bom svojega sina objel, ga boš povedel ti v Villers-Cotterets ter ga izročil abeju Fortier, da mi ne izgubi preveč časa. Le v nedeljah in etektili boš se tebe na izprehod. Za moj mir in njegovo zdravje je boljše, če je tam.

— Razumel sem, — je rekel Pitov, ki je bil vesel, da se bo zopet nahajal v družbi svojega mlečnega brata.

Vstal je in se poselil od Gilberta, ki se je smehtjal ter Billota, ki je sanjal.

Nato pa je odhikel k Sebastijanu Gilbertu.

— Midva pa na delo, — je rekel Gilbert proti Billotu.

(Dalej prihodnji.)

Koroške novice

Shod v Železni Kapli.

Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila vse Turke. Tak jez priseljil Turkom srednjem vremenu. Na Tabru so se nekdaj postavili kristjani v bran Turkom. Kranjevi so dali sol, Stajerevi vino, Korosevi so pa naredili: zajezili so Belo, in ko je pridrvel divji Tur, so pretrgali jez, da je voda poplavila